

Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava

Na temelju članka 37. Poslovnika, a u vezi članka 28. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava na 72. sjednici, održanoj 20. ožujka 2018. godine, raspravljalo je o Nacrtu prijedloga zakona o prijevozu u cestovnom prometu, s Konačnim prijedlogom zakona.

Na osnovi rasprave i izjašnjavanja pojedinih članova Povjerenstva usvojeno je sljedeće

MIŠLJENJE

1. Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava podržava donošenje Nacrta prijedloga zakona o prijevozu u cestovnom prometu, s Konačnim prijedlogom zakona.
2. Ovom mišljenju prilaže se izdvojeno mišljenje Nezavisnih hrvatskih sindikata.

IZDOJENO MIŠLJENJE NEZAVISNIH HRVATSKIH SINDIKATA

Početna kvalifikacija

Članak 7.

(1) Početna kvalifikacija, osim početne kvalifikacije iz članka 5. stavka 2. ovoga Zakona, stječe se:

- provjerom znanja, vještina i sposobnosti ili
- ubrzanim stjecanjem početnih kvalifikacija.

DIREKTIVA 2003/59/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 15. srpnja 2003. o početnim kvalifikacijama i periodičnom osposobljavanju vozača određenih cestovnih vozila za prijevoz robe ili putnika, o izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85 i Direktive Vijeća 91/439/EEZ te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 76/914/EEZ u članku 3. navodi: Države članice odabiru jednu od sljedećih dviju opcija:

i. opcija koja obuhvaća pohađanje tečaja i provjeru znanja:

U skladu s odjeljkom 2. (2.1.) Priloga I., ova vrsta početne kvalifikacije uključuje obvezno pohađanje tečaja tijekom određenog vremena. Tečaj završava provjerom znanja. Nakon uspješno obavljene provjere znanja, kvalifikacija se potvrđuje izdavanjem SSO-a predviđenog člankom 6. stavkom 1. točkom (a);

Prilog I

2.1. Mogućnost kombiniranja pohađanja tečaja i provjere znanja

Početna kvalifikacija mora uključivati poduku iz svih predmeta navedenih u popisu iz odjeljka 1. Trajanje poduke za stjecanje početne kvalifikacije mora iznositi 280 sati.

Svaki kandidat za vozača mora odraditi barem 20 sati individualne vožnje vozilom odgovarajuće kategorije koje ispunjava barem zahtjeve za testna vozila definirane u Direktivi 91/439/EEZ.

Tijekom individualne vožnje uz kandidata za vozača mora biti instruktor zaposlen u odobrenom centru za osposobljavanje. Vozač ne smije voziti više od osam sati od ukupno 20 sati individualne vožnje na posebnom terenu ili visokokvalitetnom simulatoru kako bi se ocijenila njegova osposobljenost za racionalnu vožnju temeljena na sigurnosnim propisima, posebno u vezi s upravljanjem vozilom u različitim uvjetima na cesti i promjenama tih uvjeta ovisno o vremenskim prilikama i dobu dana ili noći.

Za vozače iz članka 5. stavka 5. stjecanje početne kvalifikacije mora trajati 70 sati, uključujući pet sati individualne vožnje.

Na kraju osposobljavanja nadležno tijelo države članice ili subjekt koji ono odredi priprema pisanu ili usmenu provjeru znanja vozača. Provjera znanja mora sadržavati barem po jedno pitanje o svakom od ciljeva navedenih u popisu predmeta iz odjeljka 1.

ii. opcija koja obuhvaća samo provjeru znanja te provjeru vještina i ponašanja:

U skladu s odjeljkom 2. (2.2.) Priloga I., ova vrsta početne kvalifikacije ne uključuje obvezno pohađanje tečaja, nego samo provjeru znanja i provjeru vještina i ponašanja. Nakon uspješno obavljene provjere znanja i provjere vještina i ponašanja, kvalifikacija se potvrđuje izdavanjem SSO-a predviđenog člankom 6. stavkom 1. točkom (b).

Prilog I

2.2. Način koji uključuje provjeru znanja

Nadležno tijelo države članice ili subjekt koji ono odredi organizira prethodno navedenu provjeru znanja te provjeru vještina i ponašanja kako bi provjerilo ima li kandidat za vozača, u vezi s predmetima i ciljevima navedenima u odjeljku 1., razinu znanja propisanu u tom odjeljku.

(a) Provjera znanja sastoji se od barem dva dijela:

- i. pitanja koja uključuju više mogućih odgovora, pitanja koja zahtijevaju izravan odgovor ili kombinacija tih dviju vrsta pitanja;
- ii. studije slučaja.

Provjera znanja mora trajati najmanje četiri sata.

(b) Provjera vještina i ponašanja sastoji se od dva dijela:

- i. provjera vožnje u svrhu ocjene osposobljenosti za racionalnu vožnju na temelju sigurnosnih propisa. Ako je to moguće, provjera se mora održati na cestama izvan izgrađenih područja, na brzim cestama i autocestama (ili sličnim), kao i na svim vrstama gradskih prometnica koje predstavljaju različite vrste poteškoća s kojima se vozač obično susreće. Bilo bi poželjno da se takva provjera održava u različitim uvjetima gustoće prometa. Vrijeme vožnje na cesti mora se optimalno iskoristiti kako bi se kandidat ocijenio u svim područjima prometa na koja može naići. Ova provjera mora trajati najmanje 90 minuta;
- ii. provjera vještina i ponašanja koja obuhvaća barem točke 1.4., 1.5., 1.6., 3.2., 3.3. i 3.5. Ova provjera mora trajati najmanje 30 minuta.

PITANJE: Zašto se nije izabrala opcija koja obuhvaća pohađanje tečaja u trajanju od 280 sati i provjera znanja?

Potrebno je posebno naglasiti da je u Republici Hrvatskoj obvezno samo osnovnoškolsko obrazovanje, te da kandidat može pristupiti ovakvom načinu stjecanja početne izobrazbe vozača samo sa završenom osnovnom školom.

Pored toga kroz daljnji tekst prijedloga zakona upravo se stavlja naglasak na stjecanje početnih kvalifikacija na način koji uključuje samo provjeru znanja, vještina i sposobnosti (takvi vozači mogu s 18 godina upravljati vozilima C i CE kategorije, odnosno s 21 godinom starosti sa vozilima D i DE kategorije, isto kao i vozači koji su početnu izobrazbu stekli kroz redovito trogodišnje obrazovanje u zanimanju vozač/vozačica motornog vozila, dok vozači koji su pohađali tečaj u trajanju od 140 sati mogu upravljati sa vozilima C i CE kategorije od 21 godine starosti a sa vozilima D i DE sa 23 godine starosti).

Potrebno je napomenuti da je ovim Konačnim prijedlogom Zakona izostavljena mogućnost stjecanja početne izobrazbe vozača kod obrazovanje odraslih u zanimanje vozač/vozačica motornog vozila koja kroz redovito obrazovanje sadrži 1434 sata predavanja iz općeobrazovnog dijela, 982 sata iz stručno teorijskog dijela te 584 sata praktičnog dijela (539 sati prakse i 45 sati upravljanja vozilom), što ukupno iznosi 3000 nastavnih sati, a istovremeno se prihvatilo mogućnost da kandidat sa završenom osnovnom školom može pristupiti provjeri znanja i vještina te na taj način biti izjednačen sa vozačem koji je početnu izobrazbu stekao redovnim srednjoškolskim obrazovanjem za zanimanje vozač/vozačica motornog vozila.

Mišljenja samo da bi bilo potrebno izabrati opciju koja obuhvaća pohađanje tečaja u trajanju od 280 sati i provjeru znanja, prvenstveno iz razloga što bi se na taj način omogućilo da kandidati steknu barem minimum potrebnih znanja, a ujedno bi se na taj način barem približno izjednačili sa vozačima koji su se redovito obrazovali za zanimanje vozač/vozačica motornog vozila.

Centri za osposobljavanje vozača i Ispitni centri

Članak 11.

Stavak (2) alineja b)

stručne kadrove za provedbu kvalitetne izobrazbe iz svih tematskih područja utvrđenih programom iz točke a) ovoga stavka, sa završenim najmanje preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem cestovnog prometnog smjera i sa stečenim pedagoškim kompetencijama koje se dokazuju potvrdom ustanove koja je ovlaštena za provedbu programa za njihovo stjecanje te sa najmanje jednom godinom radnog iskustva u području edukacije

Propisano ni u kojem slučaju ne definira u kojem odnosu Centar za osposobljavanje mora biti sa stručnim kadrovima. Dapače, na ovakav način ostavlja se mogućnost da centar ne mora imati niti jednu osobu u radnom odnosu, već može angažirati vanjske predavače Ugovorom o djelu, što ni u kojem slučaju ne doprinosi stvaranju kvalitete predavača. Na ovakav način ostvarena je mogućnost za daljnje povećanje broja Centara za osposobljavanje, točnije na daljnje negativne trendove u pogledu ostvarenja periodičke izobrazbe vozača bez slušanja kvalitetnih predavanja iz propisanih područja.

Trenutno važeći Zakon o ZAKON O PRIJEVOZU U CESTOVNOM PROMETU (Narodne novine 82/13) u pogledu stručnih kadrova za provedbu kvalitetne izobrazbe iz svih tematskih područja utvrđenih programom ali najmanje pet osoba u radnom odnosu sa završenim najmanje preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem prometnog smjera (cestovnog) ili strojarskog, od kojih najmanje tri osobe s prometnim (cestovnim) smjerom za izvođenje programa osposobljavanja.

Iako je trenutno propisana obveza radnog odnosa u praksi se ista svodi na zasnivanje radnog odnosa na 4 sata tjedno (dodatni posao) čemu je većina centara pristupila isključivo u cilju zadovoljavanja uvjeta.

Mišljenja smo da bi u pogledu stručnih kadrova trebalo propisati slijedeće:

b) stručne kadrove za provedbu kvalitetne izobrazbe iz svih tematskih područja utvrđenih programom iz točke a) ovoga stavka, sa završenim najmanje preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem cestovnog prometnog smjera i sa stečenim pedagoškim kompetencijama koje se dokazuju potvrdom ustanove koja je ovlaštena za provedbu programa za njihovo stjecanje te sa najmanje jednom godinom radnog iskustva u području edukacije, od kojih najmanje tri osobe s prometnim (cestovnim) smjerom za izvođenje programa osposobljavanja u radnom odnosu na puno radno vrijeme.

Članak 11.

(7) Ispitni centri provode teorijski i praktični ispit za stjecanje početne kvalifikacije iz članka 7. ovog Zakona i izdaju odgovarajuću potvrdu o stečenoj stručnoj osposobljenosti (SSO). Ispitne centre osnivaju Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, Hrvatski auto klub i druge pravne osobe koje ispunjavaju uvjete koje Ministar propisuje pravilnikom iz članka 10. stavka 5. ovoga Zakona.

Iz propisanog jasno proizlazi da se favoriziraju određeni pravne osobe (Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, Hrvatski auto klub). Iz dosadašnjeg iskustva imamo jasna saznanja da je upravo Hrvatski auto klub jedini krivac što se periodička izobrazba godinama nije

provodila u Republici Hrvatskoj. Nakon takvih iskustva ponovno se isti favorizira te mu se samo dodaju još dva poslovna subjekta. Iskustva pokazuju da Hrvatska obrtnička komora i Hrvatska gospodarska komora provode određene ispite, točnije da su organizator provođenja ispita a da za samo provođenje angažiraju kadrove i iz Ministarstva koje je predložilo ovakav prijedlog i to između ostalog angažiranjem djelatnika Ministarstva pomorstva prometa i infrastrukture raznim Ugovorima o djelu i slično.

Ovakva formulacija navodi nas mišljenje da predlagač ovog Zakona nema jasnu viziju tko i kako bi trebao provoditi ispitne aktivnosti, te s jedne strane odgovornost prebacuje na Ispitne centre i pri tome favorizira tri navedena poslovna subjekta kod kojih otvara mogućnost za dodatnim angažiranjem pojedinaca.

PRIJEDLOG:

(7) Ispitni centri provode teorijski i praktični ispit za stjecanje početne kvalifikacije iz članka 7. ovog Zakona i izdaju odgovarajuću potvrdu o stečenoj stručnoj osposobljenosti (SSO). Ispitne centre osnivaju pravne osobe koje ispunjavaju uvjete koje Ministar propisuje pravilnikom iz članka 10. stavka 5. ovog Zakona.

Koordinatorica Povjerenstva

Admira Ribičić, v. r.